

60 khái niệm thường gặp nhất trong các đề thi NLXH (Phần 1)

Lý luận văn học (Trường Đại học Sài Gòn)

Cô Trần Thùy Dương – Ôn Văn và Luyện viết

60 KHÁI NIỆM THƯỜNG GẶP NHẤT TRONG CÁC ĐỀ THI NLXH (PHẦN 1)

STT	Khái niệm	Giải thích + Danh ngôn
1	Bản lĩnh	“Bản lĩnh là đức tính tự quyết một cách độc lập thái độ, hành động của mình, không vì áp lực bên ngoài mà thay đổi quan điểm.” (Từ điển tiếng Việt – Hoàng Phê) “Bản lĩnh là sự tự khẳng định mình, bày tỏ những quan điểm cá nhân và có chính kiến riêng trong mọi vấn đề.” “Kiên trì và nhẫn nại / Không chịu lùi một phân / Vật chất tuy đau khổ / Không nao núng tinh thần.” (Hồ Chí Minh) “Nghịch cảnh có thể mài sắc bạn nếu bạn có đủ ý chí để vượt qua nó.” (Ray Kroc) “Cuộc sống không phải là để chờ đợi cơn bão đi qua, cuộc sống là để học được cách khiêu vũ trong mưa.” (Vivian Greene) “Tôi hoàn toàn không biết điều gì sẽ đến, nhưng dù là điều gì đi nữa, tôi cũng sẽ cười đón nhận.” (Herman Melville)
2	Bao dung	“Bao dung là khi biết tha thứ những lỗi lầm của người khác với mình, là bỏ qua những sai phạm, là cho họ một cơ hội để sửa sai; bao dung không chỉ đối với người khác, mà bao dung còn đối với chính bản thân mình.” “Sống bao dung là sống bằng tình yêu thương, cùng chia sẻ với những người xung quanh mình, giúp đỡ họ khi gặp khó khăn trong cuộc sống về cả vật chất lẫn tinh thần.” “Khi bạn không tha thứ cho một ai đó, tức là bạn đang quay lưng lại với tương lai của mình. Khi bạn bao dung, điều đó có nghĩa bạn đang tiến về phía trước.” (Tyler Perry) “Mỗi đêm tôi nhìn trời đất để học về lòng bao dung, nhìn đường đi của kiến để biết về sự nhẫn nhục. Sông vẫn chảy đời sông. Suối vẫn chảy đời suối. Đời người cũng để sống và thả trôi đi những tị hiềm.” (Trịnh Công Sơn)
3	Bất hạnh	“Bất hạnh là những điều không may gặp phải khiến con người cảm thấy đau khổ.” “Nỗi bất hạnh làm ra con người, còn con người làm ra hạnh phúc.” (Khuyết danh) “Những nỗi bất hạnh giống như dao, hoặc có tác dụng với ta, hoặc gây tổn thương ta, tùy theo ta nắm lấy chúng bằng lưỡi hay bằng cán.” (James Russell Lowell) “Để đánh giá đúng chí khí của một người, ta phải thấy anh ta trong bất hạnh.” (Napoleon Bonaparte)

4	Bi quan	“Bi quan là phương thức nhìn nhận sự việc hiện tượng theo chiều hướng nặng nề về mặt tiêu cực.” “Bi quan là một cách cảm nhận thế giới, thấm đẫm sự tuyệt vọng, tiêu cực và không tin vào những thay đổi tích cực.” “Người bi quan luôn tìm thấy khó khăn trong mọi cơ hội. Người lạc quan luôn nhìn được những cơ hội trong từng khó khăn.” (Winston Churchill) “Lạc quan là hạt giống gieo trồng trên mảnh đất của niềm tin; bi quan là hạt giống cất giữ dưới căn hầm ngò vục.” (William Arthur Ward)
5	Bình tĩnh	“Bình tĩnh là luôn giữ được thái độ bình thường, làm chủ được hành động, không hốt hoảng, không luống cuống, không nóng vội.” “Bình tĩnh là trí khôn, là sự dẻo dai, linh hoạt, là chìa khóa thành công trong cuộc sống.” “Sự bình tĩnh là cái nôi của sức mạnh.” (Josiah Holland) “Tình nên thiệt, tính nên hoà. Nếu nóng nảy thì thành sự ít mà bại sự nhiều.” (Nguyễn Bá Học)
6	Cảm ơn	“Tỏ lòng biết ơn với người đã làm điều tốt cho mình.” (Từ điển tiếng Việt – Hoàng Phê) “Cảm ơn là thái độ trân trọng, biết ơn những gì mà người khác đã làm cho ta, đem lại cho ta những điều tốt đẹp.” “Hãy biết ơn những người làm chúng ta hạnh phúc vì họ là những người làm vườn đầy duyên dáng khiến tâm hồn chúng ta nở hoa.” (Marcel Proust) “Về bản chất, lòng biết ơn cũng như quả bóng tuyết, càng lăn xa càng lớn thêm.” (Khuyết danh) “Trái tim không biết ơn sẽ không tìm được hạnh phúc. Khi chúng ta có lòng biết ơn, sẽ tìm thấy hạnh phúc trong từng giờ.” (Henry Ward Beecher)
7	Cảm thông	“Cảm thông là sự thấu hiểu, chia sẻ lắng nghe và cảm nhận nỗi đau nỗi buồn của người khác.” “Cảm thông là chiếc chìa khóa mở cửa trái tim người khác.” (E. C. McKenzie) “Chúng ta học được trong tình bạn rằng hãy nhìn bằng mắt của người khác, nghe bằng tai của người khác, và cảm nhận bằng trái tim của người khác.” (Alfred Adler) “Sự thành công trong cách ứng xử với người khác phụ thuộc vào việc nắm được góc nhìn của người khác với thái độ cảm thông.” (Dale Carnegie)
8	Can đảm	“Có sức mạnh tinh thần để không sợ nguy hiểm, đau khổ.” (Từ điển tiếng Việt – Hoàng Phê) “Chúng ta không bao giờ có thể học được sự can đảm và kiên nhẫn nếu chỉ có niềm vui trên thế gian này.” (Helen Keller) “Lòng can đảm là cái giá mà cuộc đời đòi hỏi để trao cho ta sự thanh thản.” (Amelia Earhart)

9	Chăm chỉ	“Chăm chỉ là sự cố gắng, nỗ lực làm một việc nào đó để đạt được kết quả tốt nhất.” “Thiên tài một phần trăm là cảm hứng và chín mươi chín phần trăm là mồ hôi.” (Thomas Edison) “Mong muốn có thành công mà không làm việc chăm chỉ cũng giống như cố gắng thu hoạch khi chưa hề gieo trồng.” (David Bly)
10	Chân thành	“Chân thành là thành thật, lương thiện và thực tế trong suy nghĩ và hành động.” “Chân thành đơn giản là bạn sống bằng cả trái tim mình, không vụ lợi, cho đi không tính toán.” “Người ta ngây ngất trước sự hào nhoáng, mê mẩn trước sự bóng bẩy, nhưng chỉ rơi nước mắt trước sự giản dị tự đáy lòng.” (Nguyễn Ngọc Tư)
11	Chia sẻ	“Chia sẻ là thể hiện sự san sẻ, đồng cảm, cảm thông giữa con người với con người, cộng đồng bằng hành động, lời nói và thậm chí đơn giản chỉ là bằng những cử chỉ, ánh mắt.” “Chia sẻ là sự cho đi, quan tâm hay giúp đỡ người khác về vật chất và tinh thần bằng tất cả khả năng của mình, giúp họ vượt qua khó khăn hoạn nạn.” “Có điều kỳ diệu xảy đến với những người thực sự biết yêu thương: họ càng cho nhiều, họ càng có nhiều.” (Rainer Rilke) “Người giàu có không phải là người có nhiều, mà là người cho nhiều.” (Erich Fromm)
12	Chiến thắng	“Chiến thắng là kết quả tốt đẹp mà ta đạt được sau một quá trình đấu tranh và vượt qua thử thách.” “Chiến thắng bản thân là chiến thắng tốt đẹp và cao quý nhất; bị đánh bại bởi bản tính của mình là thất bại tồi tệ và nhục nhã nhất.” (Plato) “Khi bạn hạnh phúc vì làm điều mình yêu thích, bạn đã thắng cuộc rồi.” (Jack Canfield)
13	Chủ động	“Chủ động là tự mình hành động, không bị chi phối bởi người khác hoặc hoàn cảnh bên ngoài.” “Tôi sẽ không ngồi yên chờ đợi tương lai bất định, hay chờ đợi điều gì đó xảy ra. Người ta có thể chờ đợi cả đời, và rồi chẳng tìm thấy gì khi chờ đợi đến cuối. Tôi sẽ bắt đầu ở đây, tôi sẽ làm điều gì đó xảy ra.” (Louis L'Amour)
14	Cơ hội	“Cơ hội là điều kiện thuận lợi, thời điểm hội tụ những điều thích hợp cho chúng ta tận dụng và tạo ra những thành công cho bản thân.” “Cơ hội giống như bình minh. Nếu bạn chờ quá lâu, bạn sẽ bỏ lỡ nó.” (William Arthur Ward) “Năm giữa khó khăn là cơ hội.” (Albert Einstein) “Cơ hội đến với tất cả mọi người, nhưng ít người có thể nắm bắt được cơ hội.” (Edward Bulwer Lytton) “Biển có cá cho tất cả mọi người.” (William Camden)

15	Cống hiến	“Cống hiến là sự hy sinh của bản thân, không màng đến lợi ích cá nhân mà làm việc hết mình vì người khác, vì một tập thể, một cộng đồng.” “Thuốc đo của cuộc đời không phải thời gian, mà là cống hiến.” (Peter Marshall) “Sống là cho không chỉ nhận riêng mình.” (Tố Hữu)
16	Đam mê	“Đam mê là khi chúng ta có cảm hứng, yêu thích một công việc, một lĩnh vực nào đó và dồn toàn tâm toàn ý, dành hết thời gian, công sức, không ngừng nghỉ để theo đuổi nó.” “Nếu đam mê chỗ bạn đi, hãy để lý trí nắm lấy dây cương.” (Benjamin Franklin) “Những đam mê của chúng ta nói lên chính bản thân ta.” (Anatole France) “Đam mê và thành công luôn đi cùng nhau.” (Bill Gates)
17	Đoàn kết	“Đoàn kết là sự gắn bó bền chặt giữa nhiều cá nhân với nhau trong một tập thể, một tổ chức.” “Một mình, ta làm được rất ít; cùng nhau, ta làm được rất nhiều.” (Helen Keller) “Riêng rẽ, mỗi chúng ta chỉ là một giọt nước. Cùng nhau, chúng ta là đại dương.” (Ryunosuke Satoro)
18	Động lực	“Động lực là động cơ thúc đẩy con người hành động, là mục đích chủ quan mà chúng ta muốn đạt được thông qua quá trình hoạt động của mình.” “Động lực giúp bạn đi tiếp và thói quen giúp bạn tới nơi. Hãy biến động lực thành thói quen, bạn sẽ tới nơi nhanh hơn, và còn vui vẻ trên đường.” (Zig Ziglar) “Chỉ động lực không là không đủ. Nếu bạn có một kẻ ngu và bạn truyền động lực cho hắn, giờ bạn đã có một kẻ ngu hăng hái.” (Jim Rohn)
19	Gia đình	“Gia đình là tế bào của xã hội, là nơi lưu giữ, giáo dục, trao truyền các giá trị văn hóa dân tộc cho các thành viên trong gia đình.” “Bạn có thể làm gì để xây dựng hòa bình thế giới? Hãy về nhà và yêu thương gia đình của mình.” (Mẹ Teresa) “Hạnh phúc sinh trưởng bên lò sưởi của chúng ta, chứ không phải hái được trong vườn nhà người khác.” (Douglas Jerrold) “Dù là vua chúa hay dân cày, kẻ nào tìm thấy được sự an bình trong gia đình là người sung sướng nhất.” (Goethe)
20	Giáo dục	“Giáo dục là hình thức học tập theo đó kiến thức, kỹ năng, được trao truyền từ thế hệ này sang thế hệ khác thông qua giảng dạy, đào tạo, hay nghiên cứu.” “Hiện, dĩ phải đâu là tính sẵn / Phần nhiều do giáo dục mà nên.” (Hồ Chí Minh) “Giáo dục là vũ khí mạnh nhất để chúng ta thay đổi thế giới.” (Nelson Mandela)

21	Hành động	“Hành động là quá trình thực hiện, biến ước mơ, ý tưởng, dự định thành thực tiễn, đem lại kết quả nhất định.” “Không ai biết mình có thể làm gì nếu không bắt tay làm.” (Publilius Syrus) “Hành động có thể không mang tới hạnh phúc, nhưng không có hạnh phúc nào lại thiếu hành động.” (William James) “Ý nghĩa thực sự ở cuộc sống là ở chỗ dám hành động.” (Karl Marx)
22	Hạnh phúc	“Hạnh phúc là một trạng thái cảm xúc được biểu thị bởi cảm giác vui vẻ, thỏa mãn, hài lòng, và sự đủ đầy.” “Hạnh phúc là khái niệm thuộc phạm trù tinh thần, là cảm xúc vui sướng, mãn nguyện khi đạt được hay làm được điều mà mình mong ước.” “Hạnh phúc là niềm vui, sự hài lòng khi con người đạt được những điều tốt đẹp, thỏa mãn được những ước muốn.” “Làm điều bạn thích là tự do. Thích điều bạn làm là hạnh phúc.” (Frank Tyger) “Không có hạnh phúc trong việc sở hữu hay đón nhận, chỉ có hạnh phúc khi cho đi.” (Henry Drummond) “Thành công là đạt được thứ bạn muốn. Hạnh phúc là muốn thứ bạn đạt được.” (Dale Carnegie)
23	Hèn nhát	“Hèn nhát là khiếp nhược trước khó khăn thử thách, là trạng thái luôn sợ hãi, nhút nhát, không dám đối mặt với những biến động của cuộc sống, những khó khăn nảy sinh trong nghịch cảnh mà chỉ thu mình trong sự an toàn.” “Nguồn gốc thực sự của đau khổ là sự nhút nhát của chúng ta.” (John Adams) “Nỗi sợ hãi có công dụng, nhưng sự hèn nhát thì không.” (Mahatma Gandhi)
24	Hòa bình	“Hòa bình không đơn giản chỉ là không có chiến tranh. Hòa bình là khi chúng ta sống vui vẻ, hòa thuận, không đấu đá. Hòa bình còn được sử dụng để chỉ trạng thái ổn định về cả nội tâm và suy nghĩ của một con người.” “Không thể gìn giữ hòa bình bằng bạo lực. Nó chỉ có thể đạt được bằng sự thông hiểu lẫn nhau.” (Albert Einstein) “Những chiến thắng thật sự và bền lâu là chiến thắng của hòa bình, không phải của chiến tranh.” (Ralph Emerson)
25	Học tập	“Học tập là quá trình tiếp thu những kiến thức mới, kỹ năng mới, bổ sung trau dồi các kiến thức nâng cao từ các kiến thức cơ bản mà bản thân đã được học từ trước.” “Hãy học khi người khác ngủ; lao động khi người khác lười nhác; chuẩn bị khi người khác chơi bời; và có giấc mơ khi người khác chỉ ao ước.” (William Arthur Ward) “Học từ ngày hôm qua, sống ngày hôm nay, hi vọng cho ngày mai. Điều quan trọng nhất là không ngừng đặt câu hỏi.” (Albert Einstein)

26	Hy vọng	“Hy vọng là là niềm tin, sự tin tưởng vào những điều tốt đẹp sẽ xảy đến, sống lạc quan, không ngừng nỗ lực trong cuộc sống và công việc để có được cuộc sống tốt đẹp hơn.” “Lạc quan là niềm tin dẫn tới thành tựu. Bạn chẳng thể làm được điều gì mà thiếu đi hy vọng và sự tự tin.” (Helen Keller) “Nơi nào có sự sống, nơi đó có hy vọng.” (Tolkien)
27	Ích kỷ	“Ích kỷ là lối sống chỉ biết nghĩ cho mình, luôn suy tính thiệt hơn, lúc nào cũng chăm chăm vun vén cho lợi ích của bản thân mà thờ ơ, vô cảm, thậm chí sẵn sàng chà đạp lên hạnh phúc của người khác.” “Những thành tựu lớn lao được sinh ra từ sự hy sinh lớn lao, và chẳng bao giờ là kết quả của sự ích kỷ.” (Napoleon Hill) “Hạnh phúc bắt đầu khi sự ích kỷ kết thúc.” (John Wooden)
28	Khiêm tốn	“Khiêm tốn là thái độ đúng mực trong việc đánh giá bản thân mình, không tự mãn, tự kiêu, không tự cho mình là hơn người khác.” “Người biết ít thường nói nhiều, trong khi người biết nhiều thường nói ít.” (Jean Jacques Rousseau) “Tri thức làm ta khiêm tốn, ngu si làm ta kiêu ngạo.” (Ngạn ngữ Anh) “Sông càng sâu càng tĩnh lặng. Lúa càng chín càng cúi đầu.” (Khuyết danh)
29	Kiên nhẫn	“Kiên nhẫn là cách mà bạn thể hiện mình là người biết suy nghĩ, biết cách kiềm chế cảm xúc.” “Kiên nhẫn được hiểu là sự kiên trì, bền bỉ, nhẫn nại, không bị khuất phục trước khó khăn, dù thế nào vẫn cố gắng vượt qua thử thách.” “Sự kiên nhẫn đắng chát, nhưng quả của nó lại ngọt.” (Jean Jacques Rousseau) “Nước chảy đá mòn không phải hoàn toàn do sức mạnh của nước, mà do việc lặp đi lặp lại của dòng chảy.” (Holly Chen) “Đĩa thịt gà thơm ngon ta có được là kết quả của cả một quá trình bắt đầu từ khi ấp trứng, chứ không đơn thuần từ hành động đập vỏ mà ra.” (Arnold Glasgow)
30	Kỷ luật	“Kỷ luật là sự rèn luyện giúp con người tự sửa chữa, tạo khuôn nếp và làm việc theo mục tiêu đã đề ra để đạt được mục đích cuối cùng.” “Kỷ luật là sự tuân thủ thực hiện các nguyên tắc trong công việc và cuộc sống một cách nghiêm khắc nhằm đạt được mục tiêu đã đề ra và thành công trong cuộc sống.” “Chúng ta phải lựa chọn giữa nỗi đau của sự kỷ luật hay nỗi đau của sự hối hận.” (Jim Rohn) “Nghị lực kéo ta dậy khỏi giường, tận tụy thúc ta hành động, và kỷ luật khiến ta bền bỉ đi hết đường.” (Zig Ziglar) “Hãy khoan dung với người khác và nghiêm khắc với bản thân.” (Marcus Aurelius)